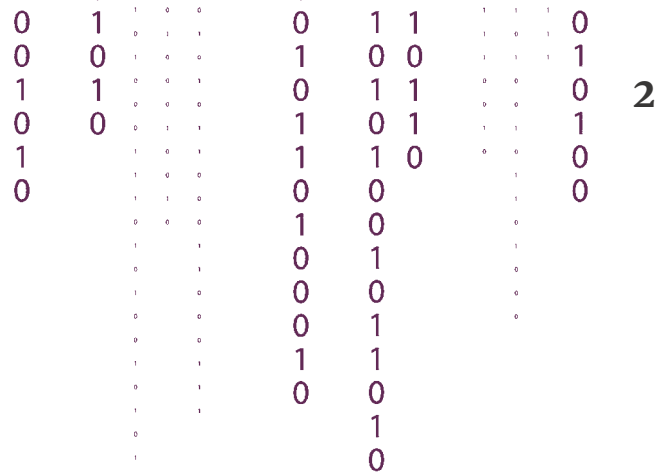

Digitalisering Brug lægers arbejdskraft bedre

LÆGEFORENINGEN

Klog digitalisering skal gavne sundhedsvæsenet

Sundhedsvæsenet står overfor en voksende mangel på arbejdskraft i takt med, at befolkningen bliver ældre og får flere kroniske sygdomme. Samtidig er der fart på udviklingen af sundhedsteknologi, hvor der alene på det amerikanske marked sker en fordobling af innovationen indenfor kunstig intelligens hvert andet år – en udvikling der baner vej for, at et digitalt foregangsland som Danmark kan bruge data og ny teknologi til at forbedre kvaliteten og frigøre hænder. Der er således mange eksempler på gode effektive digitale-

sundhedsydelse, der kan bredes ud til at dække hele sundhedsvæsenet.

I foråret 2022 indgik et politisk flertal på Christiansborg en aftale om en sundhedsreform¹. På det digitale område baserer aftalen sig på elementerne i regeringens digitaliseringsstrategi om mere behandling i hjemmet og bedre adgang til patientdata. Det skal blandt andet realiseres gennem den fælles offentlige digitaliseringsstrategi².

Der er mange eksempler på effektive digitale sundhedsydelser, der allerede er taget i brug i dele af sundhedsvæsenet. Lægeforeningen mener, at gode og effektive digitale løsninger skal bredes ud til at dække hele sundhedsvæsenet.

For at virkeliggøre det lovede løft af digitaliseringen, er der brug for at gøre mere. Dette indspil er Lægeforeningens bidrag til at opfylde de politiske målsætninger for digitalisering i sundhedsvæsenet.

Lægeforeningens indspil til digitalisering i sundhedsvæsenet dækker tre hovedkategorier, hvor vi ser, at digitalisering kan bidrage til at booste sundheden i Danmark.

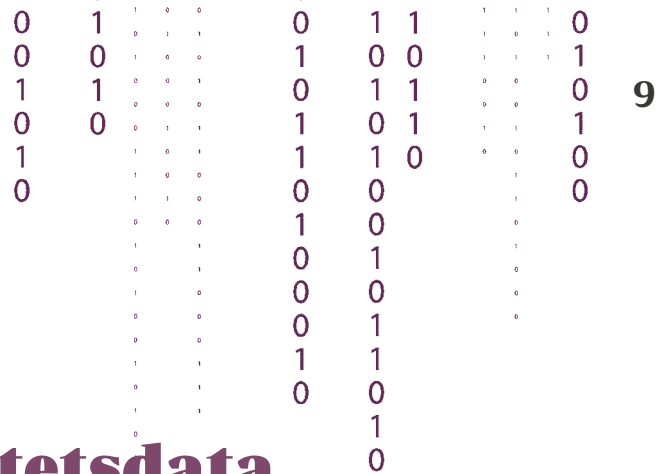
Mere behandling i hjemmet

De patienter, der er i stand til det, skal behandles digitalt i deres eget hjem, når det kan gøres med den samme eller bedre behandlingskvalitet. Fleksible patientforløb tættere på patienterne kan medvirke til at bruge sundhedspersonalets tid bedre, ligesom det giver lettere og mere lige adgang til sundhed. Patienter, der ikke formår at bruge digitale løsninger, skal stadig have den hjælp, de har brug for.

Bedre adgang til patientdata

Sundhedsvæsenets it-investeringer har hidtil været rettet mod at understøtte dagligdagen i lægepraksis og på hospitaler med elektroniske patientjournaler og fælles medicinkort for at sikre dokumentation og optimere driften. Der har været mindre fokus på at bruge digitale redskaber på tværs af sundhedsvæsenet.

I dag behandles patienterne ofte flere forskellige steder i sundhedsvæsenet: i almen praksis, i speciallægepraksis, på kommunale akutpladser og på hospital. Derfor er der behov for bedre deling af patientoplysninger på tværs af sundhedsvæsenet, så behandlingen sker på et oplyst grundlag.

Bedre brug af kvalitetsdata

Udviklingen af komplicerede patientbehandlinger kræver afprøvninger og analyser af, hvilke behandlinger som hjælper patienterne bedst. Ifølge De Lægevidenskabelige Selskaber, LVS, taber samfundet op til 20-30 milliarder kroner om året, når patienter behandles mindre effektivt, end de kunne være blevet ved at omlægge behandlingerne til det, der hjælper patienterne bedst¹⁸.

Det kræver data og løbende kvalitetsanalyser at vurdere, hvilke behandlinger, der har den største effekt for den enkelte patient. Derfor er det en forudsætning, at både regioner og de enkelte afdelinger får bedre mulighed for at bruge de kvalitetsdata, som de løbende indtaster om behandling af forskellige patientgrupper på tværs af hele landet.

Der sker mange manuelle indtastninger og dobbeltindtastninger af data i flere systemer. Det er en tidskrævende og uhensigtsmæssig brug af sundhedsvæsenets sparsomme ressourcer¹⁹. Mange data ligger gemt i journaler, hvor de er svære at trække ud, med den konsekvens, at læger ikke har de kvalitetsdata til rådighed, de har behov for i deres opfølgning på behandlinger.

Der mangler derfor systematiske undersøgelser af, om eksempelvis en udført operation eller scanning har været til større fordel for patienten end andre behandlinger²⁰. Det begrænser lægers muligheder for at følge med i, hvilke behandlinger, som har størst kvalitet for den enkelte patient, og hvilke behandlinger, som det vil være bedre at ændre eller helt at undlade.

Får læger adgang til flere kvalitetsdata, kan det klarlægges, om patienterne tilbydes den rigtige behandling, eller om en anden behandling er bedre. Det kan være en stor fordel at udvikle nye analyseværktøjer, fx ved at bruge kunstig intelligens, AI.

Derfor er der brug for digitale løsninger, der kan understøtte sundhedspersonalet i at øge behandlingens kvalitet og reducere presset på sundhedsvæsenets ressourcer.

LÆGEFORENINGENS FORSLAG

8. Regionerne skal i samarbejde med RKKP investere i datarobotter, som automatisk indsamler data fra de elektroniske patientjournaler og sikrer bedre integration med de kliniske kvalitetsdatabaser.
9. Regionerne skal i samarbejde med RKKP vurdere, hvordan kunstig intelligens kan tages i brug til at indsamle og bearbejde patientnære data med henblik på at aflaste læger, når det er forsvarligt overfor patienterne.
10. Regionerne skal i samarbejde med RKKP og sygehusledelserne sikre systematisk tilbagelevering af indsamlede kvalitetsdata til patientnære miljøer. De skal således etablere og optimere strømmen af data tilbage til miljøerne.

FORVENTEDE EFFEKTER

Automatisering af manuelle indtastninger af data til kvalitetsdatabaser kan spare arbejdskraft og have positive effekter, der rækker ud over det danske sundhedsvæsen og vores landegrænser. Flere projekter med forskning og kvalitetsudvikling - baseret på aktuelle patientdata - vil give grundlag for at skabe højere kvalitet i behandlingen i det danske sundhedsvæsen. Det vil også være til inspiration internationalt. Herudover vil det give leverandører af sundhedsteknologi bedre kendskab til, hvad der fungerer for danske patienter. Resultatet vil være udvikling af bedre patientbehandling i både Danmark og i udlandet, drevet frem af sundhedsinnovation.

Eksempler på bedre brug af kvalitetsdata

KUNSTIG INTELLIGENS OPSPORER BRYSTKRÆFT²¹

Region Hovedstaden har siden november 2021 brugt kunstig intelligens til screening for brystkræft i de grupper af kvinder, hvor sandsynligheden for brystkræft er lav. Hvor alle screeningsbilleder tidligere blev vurderet af to speciallæger, er den ene læge blevet erstattet af kunstig intelligens. Algoritmen undersøgte over 15.000 kvinder for brystkræft i projektets tre første måneder, og de første resultater viser, at det kan aflaste 30 procent af speciallægenes arbejde med at analysere røntgenbilleder. Kvinderne får samtidig hurtigere svar på deres scanning for brystkræft.

KIAP: EKSEMPEL PÅ KVALITETSDATA DER STØTTER BEHANDLINGEN I ALMEN PRAKSIS

Læger i almen praksis indgår i klyngesamarbejder, hvor de via den nationalt dækkende organisation "KiAP" (Kvalitet i Almen Praksis) har adgang til såkaldte klyngepakker, som er en online hjælp til læger til deres systematiske kvalitetsindsats over for patienterne. Klyngepakkerne arbejder med udvalgte patientgrupper med fx KOL, diabetes, nedre luftvejsinfektioner etc. Pakkerne indebærer, at data fra den pågældende læges patienter struktureres i visninger med et godt overblik for lægen, der gør det nemmere at vurdere, om der er patienter, der fx skal have ekstra opmærksomhed vedr. deres medicinering m.m.

AUTOMATISERET BRUG AF DATA TIL KVALITETSFORBEDRINGER I SPECIALLÆGEPRAKSIS²²

I speciallægepraksis benyttes IT-programmet "Sentinel" til automatiseret opsamling af data fra patientjournalerne. Det betyder, at praktiserende speciallæger kan minimere tidskrævende manuelle indberetninger til fx de kliniske kvalitetsdatabaser ved kun at skulle supplere med data, der ikke kan hentes via journalen. "Sentinel" systematiserer data til brug for konkrete kvalitetstiltag og kan fx sende tidstro data fra databaserne tilbage, så den praktiserende speciallæge løbende kan sammenligne egne data med aggregerede data fra andre inden for samme speciale.

RADIOLOGICAL ARTIFICIAL INTELLIGENCE TESTCENTER (RAIT)²³

Der er etableret et offentlig-privat samarbejde ved udvikling af radiologiske kunstig intelligens (AI) algoritmer, som kan hjælpe med at bruge sundhedsvæsenets ressourcer effektivt ved brug af digitale AI løsninger. Det kræver store datamængder at udvikle algoritmer. Det radiologiske speciale genererer mange data og er derfor oplagt for udvikling af digitale løsninger, der bygger på kunstig intelligens. Radiologisk Artificial Intelligence Testcenter (RAIT) er etableret til at understøtte og accelerere behovsdrevet og værdiskabende AI implementeringer i samarbejde med industrien. RAIT samarbejder med flere startup-firmaer og større virksomheder. De samarbejder både i udviklings- og implementeringsfasen.

